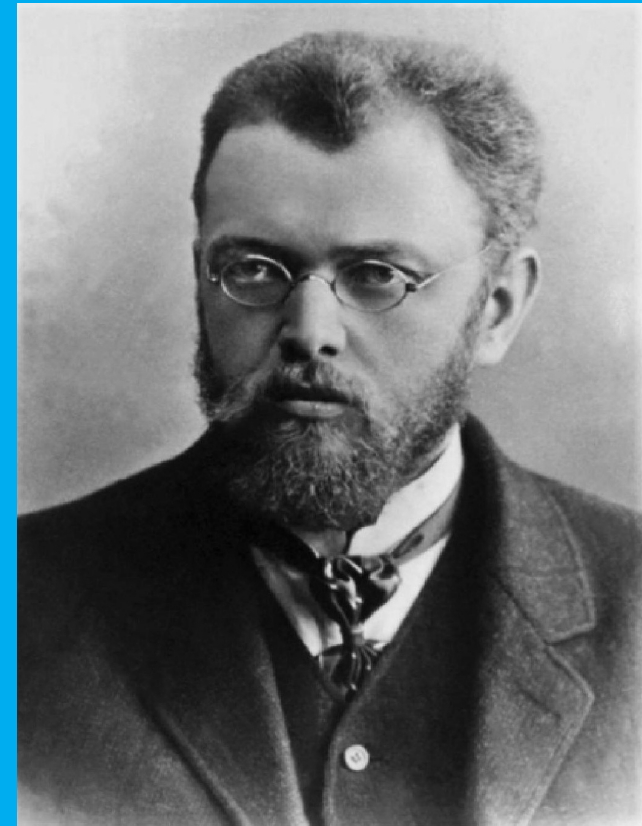

ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ В ПОСТСЕКУЛЯРНУ ДОБУ

збірник матеріалів
VI Міжнародної науково-практичної конференції

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра філософії, біоетики та історії медицини
ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА ІНСТИТУТУ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (Словаччина)
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ "HUMANUS" (Болгарія)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра релігієзнавства

ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ В ПОСТСЕКУЛЯРНУ ДОБУ

матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького)

11 – 12 червня 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра філософії, біоетики та історії медицини
ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА ІНСТИТУТУ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (Словаччина)
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ "HUMANUS" (Болгарія)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра релігієзнавства

ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ В ПОСТСЕКУЛЯРНУ ДОБУ

матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького)

11 – 12 червня 2024 р.

Київ – 2024

Література:

1. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. The eclipse and re-emergence of the antipsychiatry movement. – URL: <https://libcom.org/article/eclipse-and-re-emergence-antipsychiatry-movement>
3. Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину. Ов'єдо, 4 квітня 1997 року. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334
4. Закон України “Про захист населення від інфекційних хвороб”// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 29, ст. 228). – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>
5. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, т.218) // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>
6. Міністерство охорони здоров'я України. Кількість пацієнтів зі встановленим діагнозом ПТСР в Україні зростає. Що треба знати про посттравматичний стресовий розлад. – URL: <https://moz.gov.ua/article/news/killist-pacientiv-zi-vstanovlenim-diagnozom-ptsr-v-ukraini-zrostaе-scho-treba-znati-pro-posttravmatischnij-stresovij-rozlad>
7. Закон України “Про психіатричну допомогу”. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text>
8. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров'я”. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

Студенецький Є. О.,
НМУ імені О. О. Богомольця,
studenetsky.nmu@gmail.com

Науковий керівник:
Нечушкіна О. В.,
ст. викладач кафедри філософії, біоетики та історії медицини
НМУ імені О. О. Богомольця

ПИТАННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДЧАСНОЇ СМЕРТНОСТІ СЕРЕД ЧОЛОВІКІВ В УКРАЇНІ

Питання передчасної смерті чоловіків в Україні на сьогоднішній день є однією з найбільш актуальних та важливих проблем суспільства. Її високий рівень, порівняно з країнами Європи [1], суттєво впливає на життя різних верств населення та різні сфери діяльності. Слід зазначити, що дана проблема існувала як до 2022 року, так і до 2014 [2].

Порушена проблема має комплексний характер, оскільки залежить від численних чинників, що включають соціальні, культурні, економічні та медичні аспекти, що притаманні саме українському суспільству. Значущим чинником є наслідки повномасштабного вторгнення, вивчення яких потребує низки комплексних ґрунтовних досліджень. Спроби зменшити показник передчасної смертності серед чоловіків в Україні вимагають ретельного вивчення кожної з цих складових та розробки цілісних стратегій багатогранного характеру.

Виходячи з статистичних даних щодо смертності серед українського населення за 2021 рік видно, що починаючи від народження і до 70 років переважна кількість померлих є особи чоловічої статі [2]. Слід зазначити, що переважна смертність осіб жіночої статі віком від 71 до 80 років і старше може обумовлюватися похилим або старечим віком, для якого притаманні певні захворювання, що можуть призвести до смерті. Одночасно, велика кількість осіб чоловічої статі до похилого або старечого віку не доживають через ті чи інші чинники.

На сьогоднішній день, особливо в умовах війни, здоров'я нації та тривалість життя населення стали ключовими показниками для визначення рівня розвитку та збереження населення країни. Отже, розгляд причин передчасної смерті чоловіків в Україні має величезне значення для формування ефективних стратегій у сферах охорони здоров'я, соціального забезпечення та інших галузях. Одним з перспективних напрямків може виявитися вивчення гендерних стереотипів стосовно чоловіків, адже такі стереотипи впливають на формування індивідуальної поведінки [3] і в результаті мають вплив за здоров'я.

Мета: дослідити ставлення студентів-медиків до гендерних стереотипів щодо чоловіків, як одного з факторів, що обумовлює здоров'я чоловіків і, як наслідок, тривалість життя.

Методи та матеріали: використано комплекс загальнонаукових методів: логіко-аналітичного, формалізації та узагальнення, а також спеціальні соціологічні методи збору обробки та аналізу інформації. Об'єктом пілотного дослідження виступали вітчизняні здобувачі вищої медичної освіти денної форми навчання в Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (віком від 18 до 24 років). В результаті застосування анкетування on-line у лютому – березні 2024 року було опитано 100 здобувачів вищої освіти. Вибіркова сукупність не репрезентативна для всіх студентів-медиків НМУ імені О.О.Богомольця. Обробка інформації здійснювалася за допомогою пакету обробки статистичних даних IBM SPSS Statistics.

Респондентам було поставлено ряд питань, чи вважають вони, що у сім'ї чоловік має бути головний, має меншою мірою за жінок піклуватися про догляд за собою та свою зовнішність, має бути стриманим та мінімально піддаватися емоціям та не має показувати свою вразливість та страхи іншим людям. Студенти-медики, які взяли участь в анкетуванні, мали можливість або погодитися із стереотипним твердженням, або ні, а у разі відсутності сформуованого ставлення – обрати варіант “важко відповісти”. Слід відзначити, що за результатами проведеного анкетування можна говорити, що більшість опитаних, зазначили, що не поділяють запропоновані гендерні стереотипи (Див. Табл.1).

**Ставлення до гендерних стереотипів студентів
Національного медичного університету імені О. О. Богомольця**

Стереотипи	Стать	
	чоловіки (N= 36), %	жінки (N= 63), %
Не вважають, що у сім'ї чоловік обов'язково має бути головним	52,8	79,4
Не вважають, що чоловік має меншою мірою за жінок піклуватися про догляд за собою та свою зовнішність	72,2	84,1
Не вважають, що чоловік має бути стриманим та мінімально піддаватися емоціям	61,1	77,8
Не вважають, що чоловік не має показувати свою вразливість та страхи іншим людям	55,6	82,5

Ми можемо зафіксувати лише певні тенденції щодо різниці ставлення до запропонованих гендерних стереотипів у респондентів та респонденток. Так не було зафіксовано тенденції різниці у ставленні опитаних чоловіків та жінок до таких стереотипів як “чоловік має бути стриманим та мінімально піддаватися емоціям” та “чоловік має меншою мірою за жінок піклуватися про догляд за собою та свою зовнішність” ($p > 0,05$). При цьому респонденти-чоловіки схильні більше поділяти думки, що “у сім'ї чоловік має бути головний» та “чоловік не має показувати свою вразливість та страхи іншим людям” ($p < 0,05$).

Перспективним виявляється проведення комплексного дослідження з метою виявлення зв'язку між ставленням українських чоловіків до гендерних стереотипів щодо власної поведінки та життєвих практик, пов'язаних із здоров'ям.

Доцільно зауважити, що проблема передчасної смертності чоловіків в Україні є не лише проблемою охорони здоров'я, але й проблемою, яка комплексно впливає на сім'ї, суспільство в цілому та на загальну стабільність країни. Тому для досягнення значного зниження рівня смертності чоловіків необхідно враховувати всі аспекти цієї проблеми та діяти на різних рівнях та напрямках аби стабілізувати показник у перспективі.

Література:

1. Average further life expectancy in Germany according to the mortality table in 2020/2022, by gender and age group. – URL: <https://www.statista.com/statistics/1127942/life-expectancy-average-gender-age-group-germany/>.
2. Демографічний щорічник «Населення України» за 2021 рік. – URL: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/10/zb_nasel%20_2021.pdf.
3. Sullivan J, Ciociolo A, Moss-Racusin CA (2022) Establishing the content of gender stereotypes across development. – URL: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0263217>